

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis Universa

Jansen, Leonard

Coloniæ Agrippinæ, 1725

Casus XCVI. De ejus necessitate, materia proxima, dolore & proposito.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39911

actiones, quæ nec propriè liberales sunt, nec serviles, sed communes tam liberis quàm servis, ut currere, ludere, digladiari, saltare, navi vel curru vehi, pedibus vel equo itine-

rari, venari, piscari, &c. modò hæc ultima fiant sine gravi labore in comportandis vel trahendis retibus aliisque instrumentis, & absit scandalum.

De Sacramento Pœnitentiæ.

CASUS XCVI.

De ejus necessitate, materia proxima, dolore & proposito.

JAbinus in examine Synodali interrogatus: 1. Quid sit virtus pœnitentiæ, quodnam ejus objectum materiale formale? 2. Quid Sacramentum? 3. An virtus pœnitentiæ sit necessaria necessitate mediæ? 4. An præcepti, & quando. 5. An & quando Sacramentum. 6. Quid sit detestatio, dolor, propositum, & qualiter requirantur ad Sacramentum. 7. Quid sit contritio perfecta, an appreciativè summa. 8. An statim justificet, an requirat certam intentionem, vel durationem. 9. Quid attritio, an sufficiat cognita, vel falso existimata. 10. An ex solo metu gehennæ sit honesta. 11. Supernaturalis. 12. Efficax. 13. Quid de dolore ex metu pœnarum temporalium. 14. An dolor debeat esse universalis. 15. An etiam respectu venialium. 16. An sensibilis. 17. An elicitus ex intentione confitendi. 18. An precedere absolutionem, an confessionem. 19. An perseverare moraliter. 20. Qualiter revocetur. 21. An idem dolor sufficiat pro pluribus confessionibus. 22. An

repeti debeat confessio probabiliter invalida. Pro Resol.

QUÆR. I. Quid & quoruplex sit pœnitentiæ?

R. I. Pœnitentiæ dicta est à pœna, quasi pœna tenentia, quia non solum includit resipiscentiam seu propositum non peccandi deinceps, ut volunt hæretici, sed & dolorem animi seipsum affligentis ob malè commissâ vel omisâ; nam S. Script. & SS. Patres dum de pœnitentiâ loquuntur, semper doloris, afflictionis vel pœnæ mentionem faciunt. Job. ult. Idcirco meipsum reprehendo, & ago pœnitentiâ in favilla & cinere. Joël 2. Convertimini ad me in toto corde vestro, in jejuniis & fletu, & planctu, & scindite corda vestra, &c. Et clarissimè S. Aug. lib. 50. Homiliarum Homil. ult. Non sufficit mores in melius commutare, & a factis malis recedere, nisi etiam de his, quæ facta sunt, satisfaciat DEO per pœnitentiæ dolorem. per humilitatis gemitum, per contriti cordis Sacrificium, &c.

§. II. Pœnitentia dupliciter accipitur: *Primò*, ut virtus. *Secundò*, ut Sacramentum. Ut *Virtus* est habitus inclinans ad detestandum & vindicandum peccatum proprium; ejus præcipuus actus seu pœnitentia actualis est contritio, quæ genericè sumpta est *Detestatio ac dolor animi de peccato, quatenus est offensa & injuria Dei, intentione eam delendi ac vindicandi, seu compensandi*, S. Th. q. 85. a. 3. § a. 1. ad 3. Objectum materiale est peccatum proprium, formale honestas compensationis sita in hoc, quod ipse homo operetur ad compensandam & puniendam in se offensam & injuriam Deo illatam; peccatum verò dicitur offensa Dei, quatenus causat displicentiam, indignationem, iram & aversionem, & hæc offensa apud homines potest esse sine injuria: ut si amico absque causa neges librum, quo ipse valde indiget, & tu non uteris, utique amicum offendis, eique das causam displicentiæ & aversionis, non tamen facis ei injuriam, quia jus ad librum non habet; nam injuria est *lesio alieni juris ipso rationabiliter invito*: ideoque requirit restitutionem, seu redintegrationem juris læsi, quantum fieri potest. Offensa requirit satisfactionem per petitionem veniæ, per obsequia specialia; & quamvis Deo pro peccati injuria nihil possimus restituere, seu dare aliquid ex nostris, quod antè Dei non fuerit, nihilominus æquissimum est, ut quæ contra sanctissimam ejus voluntatem, jus ac leges iniquè egimus, per pœnitentiam in nobismet ipsis vin-

dicemus; pœnitentia prout reparat offensam seu pacem læsam, pertinet ad virtutem pacis, quatenus satisfacit pro injuria, reducitur ad justitiam; ejusdem enim virtutis est amare bonum, & avertere malum oppositum. Plura de objecto, fine & qualitate virtutis pœnitentiæ, si placet, vide apud Scholasticos, mihi non vacat, quia ad praxin parum sunt utilia. Pœnitentia ut Sacramentum est *absolutio hominis verè contriti & confessi à peccatis post Baptismum commissis*; est institutum à Christo Domino post resurrectionem, præcipuè dum *Joan. 20.* Apostolis dixit: *Accipite Spiritum Sanctum, quorum remiseritis peccata, remittuntur eis, & quorum retinueritis, retenta sunt.* Trid. sess. 14. c. 1.

QUÆR. II. Qualiter pœnitentia sit necessaria? 3.

§. 1. Virtus pœnitentiæ homini in peccato mortali constituto omni tempore fuit necessaria necessitate mediæ, adeo ut sine aliquo ejus actu attritione vel contritione nullum mortale cognitum in hac providentia remittatur, est de fide, Trid. l. c. & Luc. 3. *Nisi pœnitentiam egeritis, omnes simul peribitis.* Ratio est, quia homo per peccatum se voluntariè avertit à Deo; ergo per pœnitentiam se iterum ad DEUM convertere debet. 2. Etiam datur præceptum con- 4. terendi vel dolendi non quidem statim post admissum peccatum, vel quamprimùm peccati memoria recurrit, ut contra S. Ant. Sylvest. Palud. Cajet. Sor. &c. docet communissima totius Ecclesiæ praxi approbata sen-
ten-

tentia: sed ad non differendum nimis diu, certè non ultra annum, ut vult Laym. aut ultra aliquas septimanas, spectatis circumstantiis personæ, tentationum, occasionum, periculorum, &c. juxta illud Eccl. 5. *Non tardes converti ad Dominum, neque differas de die in diem, subito enim veniet iræ illius, & in tempore vindictæ disperdet te.* Ratio est, qui tamdiu manet voluntariè in Dei inimicitia, censetur de novo contemnere amicitiam Dei, & exponit se periculo gravius relabendi, faciè que jacturam bonorum spirituum vix numerabilium. 3. De articulo vel periculo mortis omnes admittunt obligationem contritionis perfectæ, saltem si Sacramentum suscipi non possit: imò quamvis suscipi possit, adhuc probabilius est obligatio ad contritionem perfectam, tum quia si unquam, certè in tali articulo, à quo pendet felix vel infelix aternitas, agendum est tutius, & locum habere debent verba S. S. Amb. & August. *c. si quis de pœnit. Tene certum, & dimitte incertum; & nemo satis certus est, quòd per attritionem solam cum Sacramento sit salvandus, quia posset non esse baptizatus, ideòque incapax Sacramenti pœnitentiæ, posset Sacerdos catere validâ ordinatione, intentione, errâsse in forma, &c.* tum quia tunc obligat præceptum charitatis in Deum, ut dixi *Cas. 16. n. 5.* Sed non potest quis Deum perfectè diligere, quin memor peccatorum ex eodem motivo dolcat, & conteratur de peccatis: Ergo. Deinde qui negligit contritionem, non

videretur facere quod est in se, ad quod videretur omninò obligari in tali articulo, aliàs nec satis confidere poterit Deum etiam ex sua parte non defuturum. Quare agonizantes ad ejusmodi actus præmissâ fide & spe studiosè sunt disponendi. 4. Per accidens contritio necessaria est, quando aliter tentatio vinci, aut imminens & publica Dei pœna, v.g. inundatio, irruptio hostium, &c. averti, vel aliud præceptum obligans, v.g. Communio sine pœnitentia impleri non potest.

§. II. Sacramentum pœnitentiæ post Baptismum relapsus est necessarium necessitate mediæ in re vel in voto susceptum, quia est medium ex sui institutione justificativum, sine quo in re vel in voto susceptum nullum post Baptismum remittitur peccatum: suscipitur autem in voto vel proposito per actum contritionis seu charitatis perfectæ; nam qui perfectè conteritur aut diligit, est paratus servare omnia præcepta, adeòque implicite etiam præceptum confessionis, quando obligabit, de quo dicam *Cas. seq. q. 8.*

QUÆR. III. Quid sit contritio, dolor, propositum, & qualiter requiratur ad Sacramentum Pœnitentiæ? 6.

§. I. Contritio in genere est animi dolor, & detestatio de peccato commisso cum proposito non peccandi de cetero, *Trid. c. 4.* Dicitur contritio, quia per eam cor hominis præ dolore quasi comminuitur, liquefit vel conteritur. Idque Spiritus S. in anima operatur ferè

ferè hoc ordine : Primò immitit agnitionem peccati, quâ agnoscit se Deum offendisse, cœlum amisisse, infernum inervisse, &c. 2. Succedit cogitatio de placando Deo per pœnitentiam. 3. Incipit voluntas peccatum execrari, detestari, dicendo v. g. *Utinam Deum meum non offendissem, tale scelus non admissem!* Igitur *formalis detestatio* est fuga, horror, & aversio, qua voluntas, quantum est in se, velle peccatum nunquam fuisse commissum. 4. Detestationi se infallibiliter consociat *formalis dolor*; id est tristitia, anxietas, lucta & inquietudo mentis conantis repellere malum peccati præsens, soletque exprimi his vel similibus verbis: *Heu me miserum! quid feci? Quo me vertam?* &c. Cùmque tristitia invalescit, non sistit in sola parte rationali, seu voluntate, sed & partem sensitivam occupat; hinc gemitus, singultus, lacrymæ, deliquia, &c. hic sensibilis dolor, etsi salubris sit, non tamen requiritur, neque ejus defectus est sufficiens signum defuisse dolorem rationalem efficacem. 5. Sequitur propositum efficax nunquam peccandi in futurum, petitio veniæ, voluntas satisfaciendi, & peccata in seipso puniendi per opera pœnitentiæ, &c. Igitur ad quamcunque contritionem sufficientem ad Sacramentum pœnitentiæ sive pœnitentiæ imperfectam ex mente Trid. requiruntur tria: 1. *Formalis detestatio*; quæ excludit peccatum ut præteritum, vellèretque illud nunquam fuisse. 2. *Formalis dolor*, id est in-

quietudo, tristitia animi de peccato, apprehenso ut præsente: nec sufficit solus amor, quia Trid. explicitè requirit dolorem: Si tamen quis bonâ fide cum amore Dei ad Sacramentum accessisset, potest præsumere se etiam habuisse dolorem; etsi ejus non recorderetur, quia non potest moraliter existere amor Dei perfectus; quin in homine peccatorum memore actu causet dolorem; qui enim actu summè amat & æstimat Dei amicitiam; non potest non odisse, & dolere inimicitiam, & offensam amici cognitam: similiter qui dolet se dolere non posse, per se loquendo, non habet dolorem sufficientem, quia hic dolor non est de ipso peccato, sed de carentia doloris; in homine tamen timorato ordinariè conjungitur cum dolore de ipso peccato, hinc qui cum tali dolore ad Sacramentum accessit, non tenetur confessionem repetere. 3. Propositum non peccandi de cætero: & quamvis probabilius sufficiat propositum virtuale inclusum in dolore universali, ut docet communis cum *Diana, Dicast. Gorm. p. 1. n. 468. Mezger. d. 44. a. 2.* quia si quis verè doleat, & non cogitet de proposito, neque de peccando in futurum, eò quòd v. g. dolore sit abreptus vel statim decapitandus, talis cum Sacramento videtur satis dispositus ad justificationem; in praxi tamen adhibendum est propositum formale, quo voluntas explicitè & seriò dicat: *Nolo peccare in futurum*; quia agitur de valore Sacramenti, & est incertum, an pro-

po-

positum virtuale sufficiat; nam *Conc. Florent. & Trid.* non minùs expressam mentionem faciunt propositi, quàm doloris; & si sufficeret propositum implicitum, præter dolorem non requireretur propositum, quia dolor ipse est propositum implicitum.

7. §. II. Contritio est duplex, perfecta & imperfecta; perfecta concipitur ex motivo charitatis, dolerique de peccato, quatenus est offensa Dei Summi Boni super omnia dilecti; vi hujus doloris homo appretiat & æstimat Deum super omne bonum creatum, & peccatum super omne malum; ita ut si opus esset, paratus sit potiùs amittere & perire omnia bona, etiam se ipsum, quàm Deum, & sustinere omnia mala physica, mortem, annihilationem, pœnas inferni, quàm rursus peccare, & hoc sensu contritio debet esse amor prædominans: ejusmodi tamen comparationes facere in praxi est periculosum, homini præsertim scrupuloso & imperfecto; cum enim mala pœnæ utpote sensibilia naturaliter magis moveant, quàm mala culpæ, homo facilè incidet in nova peccata, scrupula vel desperationem; quare caveat Confessarius, ejusmodi comparationes proponere imperfectis, & si spontè pœnitenti incidant, v. g. *Quid faceres, si jam deberes cremari vivus, vel fornicari? Gratiam tui principis perdere vel committere hanc injustitiam?* &c. Non tenetur aliquid horum eligere, sed potest omnia respicere tanquam impertinentia & periculosa, satis est, quòd amore DEI
R. D. Jansen Pars II.

offensi de facto serid doleat & proponat non peccare deinceps, non attendendo, quid facturus esset in hac vel illa hypothesi pos-vel impossibili. 2. Contritio est actus perfecta charitatis in Deum, includitque votum Sacramenti Pœnitentiæ, hoc ipso quòd includat voluntatem servandi omnia Dei præcepta, & justificat extra Sacramentum, *Trid. c. 4. & Prop. 71. Baij damnata: Per contritionem etiam cum charitate perfecta, & cum voto suscipiendi Sacramentum conjuncta, non remittitur crimen, extra casum necessitatis, aut martyrii, sine actuali susceptione Sacramenti.* 3. Contritio justificat, quamprimùm existit, neque ad hoc requiritur mora temporis, aut certa intensio, ut contra Adrian. & paucos Lovanienses apud Platel. p. 5. n. 550. (qui contritionem ab attritione distinguunt per solam majorem intensiorem) docet communis & certa cum S. Th. Bonav. *Suar. hic d. 4. s. 4. n. 7. Lug. d. 5. s. 8. n. 19.* Quia S. Scriptura, Trid. & SS. PP. loquentes de contritione justificante, nullibi mentionem faciunt certæ durationis, vel intensiõis; sed solùm requirunt, ut sit charitate perfecta, atque talis est hoc ipso, quòd procedat ex motivo charitatis, & detestetur peccatum, quia Deo summo bono malum est: Ergo. Et specialiter quoad intensiorem docet Synod. *Agathensis* apud Gorm. p. 1. n. 445. his verbis: *Sat est ad veram contritionem detestatio super omnia, licet dolor non sit ita intensus ut alicujus mali temporalis.* Similiter S. Th. in *Suppl. q. 5. a. 3. Quælibet*

libet contritio est gratiâ gratum faciente informata; ergo quantumcunque sit parva, delet omnem culpam: idem docet de duratione 1. 2. q. 113. a. 7. in Corp. ubi ait, motum liberi arbitrii, per quem causatur justificatio, posse esse *instantaneum*. Ratio à priori est, quòd substantia & dignitas contritionis consistat in appretiatione DEI super omne bonum, & peccati super omne malum; quòd autem magis vel minùs sit intensa, plus minusve duret, est illi accidentale, vis autem justificationis in substantia contritionis, non in accidente ponenda est.

4. Certum est, ad Sacramentum pœnitentiæ non requiri contritionem, charitate perfectam; aliàs enim non per ipsum Sacramentum, sed semper præviè causaretur peccatorum remissio, & Sacramentum pœnitentiæ non magis dici posset causativum primæ gratiæ, quàm Sacramenta vivorum, quod apertè falsum est.

9. R. III. Contritio imperfecta, quæ proprio nomine vocatur *Attritio*, est *animi dolor, & detestatio peccati cum proposito non peccandi de cætero concepta ex motivo aliquo inferiore à charitate perfecta distincto*, v. g. ex spe præmii, timore judicii Divini, gehennæ & pœnarum, ex turpitudine peccati, quatenus est contra cultum, reverentiam, obedientiam DEO debitam; vel spoliat animam gratiâ, pulchritudine, jure ad gloriam, &c. Attritio à contritione perfecta solùm distinguitur ex parte motivi; perfecta enim procedit ex motivo charitatis seu amoris, amicitia & benevolen-

tiæ, attritio procedit ex amore concupiscentiæ, quo vel volumus nobis bonum, scilicet veniam peccatorum, gratiam & gloriam, &c. vel volumus avertere à nobis malum gehennæ, purgatorii, iram Dei &c. idèoque omnis attritio salutaris ultimatè est actus spei Theologicæ vel timoris Dei. Certum videtur, quòd explicata attritio cum Sacramento pœnitentiæ sufficiat ad justificandum peccatorem; de ea enim Trid. c. 4. habet sequentia: *Et quamvis sine Sacramento pœnitentiæ per se ad justificationem perducere peccatorem nequeat, tamen eum ad Dei gratiam in Sacramento pœnitentiæ impetrandam disponit*. Sufficiet itaque attritio etiam cognita, quia per hoc, quòd cognoscatur, non amittit vim suam; & quamvis Confessarius optimè faciat pœnitentem disponendo ad contritionem, si tamen advertat eum ad illam non pertingere, sed sistere in sola attritione, tenetur eum absolvere, quia est ritè dispositus; è contra, qui putat requiri contritionem, peccat mortaliter, si scienter accedat cum sola attritione, quia quantum est in se, Sacramentum reddit nullum. Neque sufficit attritio falsè existimata, quia existimatio non potest supplere defectum partis essentialis.

R. IV. Ut attritio & dolor ex præmemoratis motivis conceptus, sufficiens sit ad Sacramentum pœnitentiæ, debet habere conditiones seqq. 1. Dolor debet esse honestus & bonus, qualis etiam esse potest conceptus ex solo metu gehennæ, vel

vel spe præmii, est de fide ex *Trid.* c. 4. & 5. ubi docet, ejusmodi attritionem esse donum Dei, & Spiritus S. impulsus. Et, quo pœnitens adjutus viam sibi ad justitiam parat; sed actus, qui est impulsus Spiritus S. qui viam ad justitiam parat, est honestus, imò & supernaturalis, ergo. Unde Alex. VIII. meritò damnavit prop. 14. *Timor gehenna non est supernaturalis.* 16. *Attritio, quæ ex gehenna & pœnarum metu concipitur, sine dilectione benevolentia, non est bonus motus ac supernaturalis.* 2. Dolor debet esse

11.

supernaturalis, uti nunc certum est ex Prop. 57. ab Innoc. XI. damnata: *Probabile est, sufficere attritionem naturalem, modo honestam.* Ratio est, quia dispositio & medium debet esse proportionatum fini suo; sed finis, ad quem disponit attritio, est quid supernaturale, scilicet ipsa gratia sanctificans, ergo: in facto autem dolor erit supernaturalis, si ejus motivum proponatur per fidem, & specialiter respiciat Deum tanquam in se bonum, aut tanquam præmiatorem bonorum, vindicem malorum, tanquam primam regulam omnis honesti, &c. tunc enim si simul adsit spes veniæ, nihil deerit, quò minus in talem dolorem influat principium aliquod supernaturale, refundens supernaturalitatem. Unde non sufficit, sed vanus & inutilis est omnis dolor ex motivo naturali, ut si doleas de peccato ob contractam inde infamiam, morbum, paupertatem, supplicium, &c. 3. Dolor & propositum debent esse efficacia,

12.

hoc est, excludere omnem affectum etiam conditionatum ad peccatum; inde non valet dolor ex timore *serviliter servili*, quo quis dolet & detestatur peccata propter pœnam, v. g. gehennæ, cum ea animi comparatione, ut si non esset gehenna, non vellet dolere, sed peccare; quæ comparatio involvit affectum peccandi conditionatum, si abesset pœna. Si timor pœnæ sit absque tali comparatione animi, dicitur *servilis* sine servilitate; & talem dari posse, probat *S. Th.* 2. 2. q. 9. a. 4. nam potest quis nunc ferriò nolle peccare, quia peccatum causat infernum, præsciendò an peccaturus esset, si motivum illud non occurreret; & sicut qui dicit, nolo furari, quia furtum causat patibulum, non idèd dicit se furaturum, si furtum non causaret patibulum, sed ab hoc præscindit, attamen vi hujus actus absolutè vult non furtum; item sicut actus, quo dico: Nolo hodie peccare, est honestus, neque ideo dico me velle cras peccare, sed ab hoc præscindo, ita attritus ex metu gehennæ; & *Trid.* dicit attritionem *ex metu gehenna* conceptam disponere cum Sacramento ad justificationem, *si voluntatem peccandi excludat*, ergo manifestè supponit eam excludere posse: & certè si possit in homine dari metus mali corporalis efficax, id est determinans ad adhibenda omnia media necessaria pro evitandò illo medio corporali, cur non possit dari metus efficax inferni, qui voluntatem determinet ad adhibenda media necessaria pro

N 2 evi-

13. evitando inferno, atque tale medium est vitare omnem affectum peccati mortalis, ergo. Hinc plerique dicunt, id in praxi esse certum & tutum: dolor verò conceptus ex metu pœnarum temporalium hujus vitæ, ut à Deo infligendarum, etsi speculative videatur sufficere, si per fidem proponatur, quia tunc potest esse honestus, supernaturalis & efficax modo explicato, & hoc timore salubriter concussi Ninivita plenam terroribus pœnitentiam egerunt, & misericordiam à DEO impetrârunt, Trid. l. c. quia tamen id Canus, Hurt. Vasq. q. 92. a. 1. probabiliter negant, in praxi adhibendus est dolor certò sufficiens, ne Sacramentum exponatur periculo nullitatis. Si quis tamen cum tali dolore bonâ fide confessus est, non tenetur confessionem repetere; quia dolor ille probabilissimè est sufficiens, Tamb. Lugo d. 5. n. 150. Sporern. 242. La Croix n. 884. 4.

14. Dolor (idem est de proposito) debet esse universalis, hoc est, se extendere ad omnia mortalia etiam ignorata saltem implicite ratione motivi omnibus mortalibus universaliter oppositi, ut si doleas ob Deum offensum, cœlum amissum, infernum pœmeritum, &c. S. Th. Pallav. Gorm. à n. 149. Stotz. hic n. 76. Ratio est, quia unum mortale non remittitur sine alio, & nullum remittitur sine dolore; si ergo unum non remittatur, eò quòd ad illud se non extendat dolor, etiam reliqua non remittentur; hinc si habeas peccatum dubium, vel aliud, quod ex justa

causa nunc confiteri non teneris, debes de eo dolere, aliàs confessio est nulla & sacrilega. Dixi, saltem implicite, quia opus non est, ut de singulis explicite & distinctè doleas; neque opus est omnia distinctè cognoscere nisi in ordine ad confessionem, S. Th. q. 28. de veric. a. 5. ad 3. Snar. d. 4. s. 6. Dian. p. 3. t. 5. n. 118. Spor. à n. 88. Ratio est; quia quando adest vera contritio vel attritio cum Sacramento, etiam si quis explicite non cogitet de omnibus mortalibus à se commissis, ut per se patet, & testantur S. Paginae plures, v. g. S. Mariam Magdalenam, bonum Latronem, S. Paulum, &c. repente fuisse justificatos absque hoc, quòd tempus haberent peccata singula recogitandi; an verò Sacramentum pœnitentiæ defectu doloris universalis possit esse validum & informe, Scholasticis relinquo, quia plus habet difficultatis, quàm utilitatis. Dolor respectu venialium etiam suo modo debet esse efficax & universalis, aliàs non remittuntur omnia; sed tantum ea, de quibus doletur efficaciter cum serio proposito ea deinceps non committendi. Si confitens mera venialia de nullo haberet dolorem & propositum efficax, certò peccaret mortaliter, quia redderet Sacramentum nullum defectu materiæ proximæ; non tamen videtur mortale, si confitens doleat de aliquibus, & non de omnibus; cum enim venialia sint materia libera, sufficit ad valorem Sacramenti efficaciter dolere de aliquibus.

15.

Snar.

*Suar. Lug. d. 14. f. 8. Mezger. d. 46.
n. 4. n. 11.*

Dices, qui Sacerdoti inter plures hostias apponit unam non consecrabilem, v. g. hordeaceam, peccat mortaliter: ergo etiam qui ponit unum peccatum, in quod cadere non potest absolutio; deinde quoad illud peccatum, de quo non doletur, falsificatur forma: *Ego te absolvo*, quod videtur gravis irreverentia. *3.* N. C. Forma consecrationis est demonstrativa, & de singulis hostiis dicit: *Hoc est Corpus meum*, quod falsificatur in hostia hordeacea, & exponitur merus panis adorandus, quod est idololatria; at forma remissionis non dicit de singulis peccatis quod remittantur, sed tantum: *Ego te absolvo*, hoc est, do gratiam remissivam omnium peccatorum, quod manet verum, etiam si unum vel alterum veniale non remittatur, vel etiam subjiciatur mortale semel ritè confessum, vel antecederet remissum per contritionem. *5.* Dolor debet esse sensibilis, non eo sensu, quod debeat elici ab appetitu sensitivo, sed quod debeat signo aliquo externo manifestari, quod fit per ipsam confessionem, tunctionem pectoris, peritionem Confessarii, &c. Ratio est, quod confessio debeat esse dolorosa, & ut talis cognosci à Confessario, atque hoc fieri non potest, nisi dolor signo aliquo externo manifestetur: ergo. *6.* Dolor debet elici ex intentione confitendi, *Bonac. Dicast. La Croix n. 687. cont.*

16.

17.

Lug. Raster, Tamb. Sporer, Mezger. Ratio est, quia aliàs dolor non est actio Sacramentalis, nec censetur subijci formæ, tanquam pars materialis & determinanda, sicut ablutio facta sine intentione baptizandi, quamvis ex post referretur ad Baptismaum, & adderetur forma, non esset pars Baptismi. Si dicas, ablutio est actio ministri, qui agit nomine Christi, ideòque specialiter debet poni ex intentione Sacramenti; dolor verò est actus suscipientis Sacramentum. *Contra est:* Etiam actio suscipientis debet poni ex intentione Sacramenti; si enim ordinandus poneret contactum materiarum sine intentione Sacramenti, non ordinaretur validè, neque validè absolvitur, qui non confiteretur ex intentione Sacramenti; si enim ipsa satisfactio, quæ solùm est pars integralis, debeat poni cum ordine ad Sacramentum, ut dicam suo loco, multò magis dolor, qui est pars essentialis. *Dices:* Trid. nullam facit mentionem de dolore eliciendo ex intentione confessionis. *2.* Dolor de peccatis ante Baptismaum non necessariò refertur ad Baptismaum, ergo nec dolor ad confessionem. *3.* Dolor & propositum efficax includunt voluntatem servandi omnia præcepta, ergo & voluntatem confitendi implicitam, quæ sufficit. *3.* *ad 1.* Tridentinum requirit dolorem, qui sit pars & materia proxima Sacramenti, qualis non est, nisi eliciatur ex intentione confiten-

N 3 di.

di. *Ad 2. N. C.* Dolor est pars Sacramenti pœnitentiæ, non verò Baptismi, hinc non indiget per intentionem referri ad Baptismum. *Ad 3. N. C.* Sæpè elicitur dolor de peccatis, de quibus confitendis non est præceptum, qualia sunt venialia aut mortalia semel ritè confessa, adeòque dolor secundùm se est quid indifferens ad confessionem. Deinde dolor debet magis referri ad confessionem quàm ad alia præcepta, v.g. de jejunio, de audienda Missa, est enim pars Sacramenti, & pars debet referri ad partem; sed per voluntatem implicitam servandi omnia præcepta, dolor non magis referretur ad confessionem, quàm alia præcepta; ergo requiritur alia relatio, scilicet ut eliciatur ex intentione explicita suscipiendi Sacramentum, neque de hoc in praxi potest esse dubium, quia agitur de valore Sacramenti. 7. Dolor & propositum debent præcedere absolutionem, vel saltem ante ejus finem esse præsentia, ut certum est; nam sine dolore & proposito pœnitens non est dispositus, & absolutio non potest ferri super indispositum. Dubium est, an dolor debeat præcedere confessionem? Affirmant *Suar. Con. Dicast. Laym.* quia confessio non videtur esse Sacramentalis & dolorosa, nisi procedat ex prævio dolore tanquam causa, & dolor subsequens per confessionem non potest fieri sensibilis, nihilominus dolorem posse subsequi confessionem docet communis, & probat praxis confessorum & pœnitent-

tium, qui contenti sunt, si dolor eliciatur ante absolutionem; confessio est Sacramentalis & dolorosa ex hoc, quòd fiat ex intentione Sacramenti & eliciendi dolorem ante absolutionem, unde & dolor per eam tanquam per causam fit sensibilis; quia tamen sententia opposita non videtur improbabilis, in praxi eliciendus est dolor ante confessionem, vel post dolorem accusatio in genere repentenda, dicendo: De his omnibus *doleo & me accuso, &c.* 8. Dolor debet tempore absolutionis perseverare moraliter, ita ut vi istius doloris adhuc censeatur pœnitere, quòd tunc fiet, si dolor adhuc existat in se, vel in aliquo suo effectu; hinc communiter dicunt, hodie validè absolvi, qui heri ex intentione confitendi elicit dolorem, & ex illo proposito absque novo dolore confitetur; in dubio an dolor desierit, sub mortali renovandus est, ne Sacramentum exponatur periculo nullitatis. 9. Dolor non debet esse revocatus, revocatur autem per novam complacentiam vel consensum in idem peccatum, de quo quis doluit, vel per quòdcunque mortale, unde qui ante doluit de mortalibus; & post iterum peccat mortaliter, debet de novo dolere, quia per priorem dolorem non est amplius dispositus ad Sacramentum, & cessavit efficax propositum non peccandi hoc ipso, quòd de novo peccet. Sed quid si quis sub eodem motivo universali, v.g. ob bonitatem Dei offensus simul doluit de mortalibus & venialibus;

an

an ex post peccando venialiter non tantum revocet dolorem quoad venialia, sed etiam quoad mortalia, ita ut sine novo dolore de mortalibus non possit ad Sacramentum accedere? Negant *Gorm. Gobat, Spor. n. 290. Stotz. l. 1. p. 2. n. 72.* quia ille dolor quidem sub eodem motivo tendit in omnia mortalia & venialia, sed inæqualiter; magis quippe detestatur mortalia, quam venialia, magis graviora, quam minora, quia hæc magis opponuntur suo motivo bonitatis Dei, quam illa. Ergo quamvis per novum peccatum veniale revocetur dolor quoad venialia similia, non tamen quoad mortalia; hæc sententia est probabilissima: at quia agitur de valore Sacramenti, non videtur mihi satis tuta, ideoque dolor de mortalibus breviter erit renovandus. Ratio est: quia ille dolor universalis est unus physicè actus, indivisibiliter tendens in mortalia & venialia; ergo hoc ipso, quod desinat quoad venialia, etiam desinit quoad mortalia. *Respondent:* Desinere actum physicè, manere autem moraliter, quia voluntas manet habitualiter averfa à mortalibus: hoc quidem probabilissimum est, sed non satis certum. At quid si post dolorem recorderis peccati mortalis, ante non cogniti, an opus est novo dolore? *R.* Si doluisti de solis venialibus, vel etiam de mortali ex dolore particulari, v.g. de ebrietate ob specialem ejus turpitudinem, opus est novo dolore; quia prior se non extendit ad mortale oblitum, secus si doluisti de morta-

libus ex motivo universali, v.g. quod gratiâ Dei excideris, infernum merueris; quia talis dolor etiam opponitur mortali oblito. 10. *Quæstio est inter DD. an idem dolor physicè præteritus sufficiat pro pluribus confessionibus? Affirmant Henriq. Dicast. Sporer n. 298. Mezger a. 4. n. 7.* saltem si quis statim redeat, & iterum confiteatur peccatum, quod erat oblitus; quia sicut eadem materia potest successivè constituere plura composita, sic & idem dolor moraliter perseverans plura Sacramenta; e contra negant *Vasq. Jo. Sanch. Bernal.* quia duplex successiva ablutio non potest servire pro duplici Baptismo, ergo nec idem dolor pro duplici Sacramento; & certè si sufficiat dolor physicè præteritus non revocatus, poterit quis indies confiteri, etsi ante annum doluerit, quod videtur absurdum. Utraque sententia est probabilis, ideo in praxi dolor iterum erit renovandus, ne Sacramentum exponatur periculo nullitatis. Dixi, dolorem physicè præteritum; nam si idem dolor physicè perseveret saltem tenuiter seu virtualiter, & ordinetur ad novam confessionem, certò sufficit, quia est quasi renovatus; communiter autem fit, ut dolor ille tenuiter permaneat, si pœnitens statim recurrat, & confiteatur peccatum bonâ fide omissum. 11. Hic generaliter notandum est, quod non sit obligatio repetendi confessionem, quandocumque est probabiliter valida, quia tunc probabile est illa peccata semel esse legitimè confessa, & in

21.

22.

& in dubio standum est pro valore actus, neque ulla lex obligat ad bis confitendum idem peccatum; neque Sacramentum exponitur periculo nullitatis; nam quamvis fortè prior

confessio sit nulla, priora tamen peccata certò remittentur indirectè per confessionem subsequenter; modò dolor sit universalis etiam ad priora mortalia se extendens.

CASUS XCVII.

De materia remota & integritate confessionis.

Karinus dubitat: 1. *Quæ sit materia proxima & remota pœnitentiæ.* 2. *An etiam peccata ante Baptismum commissa, an venialia, mortalia semel confessa.* 3. *Qualiter confessio debeat esse integra.* 4. *Quid integritas materialis & formalis.* 5. *Quale requiratur examen.* 6. *Quid de peccatis indirectè remissis.* 7. *Quid de confitente peccatum in genere.* 8. *Quid de eo, qui dicit: Feci circiter toties.* 9. *Qualiter se explicare debeant consuetudinarii, & quid si ex post peccatorum distinctiis recordentur.* 10. *An teneantur fateri consuetudinem.* 11. *Qualiter explicandus numerus.* 12. *Quid si unum individuum dicatur præ alio.* 13. *Quid de actu externo ejusque effectui.* 14. *An explicandum medium & finis.* 15. *An peccatum & ejus periculum.* 16. *An malitia, quam peccans apprehendebat vel ignorabat.* 17. *An liceat querere Confessarium suæ opinioni faventem.* 18. 19. 20. *Quid de circumstantiis aggravantibus.* 21. *Quid in dubio positivo an peccatis mortaliter.* 22. *An confessus.* 23. *Quid in dubio negativo.* 24. *Quid de scrupulosis.* 25. *Ani iis, qui solent*

vel non solent sic peccare. 26. *Quid de eo qui confessus est dubium ut certum, vel majorem numerum præ minore.* 27. *Vel certum ut dubium.* 28. *Quid si dixit totum peccatum, sed nescit, an sit mortale, vel veniale.* 29. *An ab integritate excusentur mutus, vel culpabiliter oblitus peccatorum, naufragi, milites in conflictu.* 30. *An moribundus, qui non scitur dedisse signum, vel dedit dubium, vel in absentia Sacerdotis, quid si sit confessus in duello vel adulterio.* 31. *An excuset periculum contrahenda pestis vel peccati.* 32. *An possit vel debeat dici peccatum cum manifestatione complicitis.* 33. *An excuset infamia vel confessio propria, vel magnus accessus populi.* 34. *Quid si pœnitens confiteatur Superiori unum reservatum, & alterum non reservatum.* 35. *An de peccato omisso vel oblito debeat quis dolere, & ex post confiteri.* 36. *Quid si pœnitens in confessione mentiatur.* 37. *An debeat dicere peccatum esse vel non esse confessum, quid si dicat non confessum esse confessum.* 38. *An dicat apud unum mortalia, apud alium venialia, vel volens generaliter confiteri aliqua omittat.*